

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2011-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. marca 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta o sťažnosti M. N., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Advokátska kancelária, Š., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 z 31. augusta 2011, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 z 26. septembra 2011, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. N. zaručené v čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 z 31. augusta 2011, ako aj postupom

a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 z 26. septembra 2011 porušené boli.

2. M. N. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. N. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ľ. Š., Advokátska kancelária, Š., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 562/2011 z 8. decembra 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. N., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 18/2010 z 31. augusta 2011, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 84/2011 z 26. septembra 2011 v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe.

Sťažovateľ uviedol, že uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos 84/2011 z 26. septembra 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) krajský súd

rozhodol tak, že zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 18/2010 z 31. augusta 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“), ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby a neprijal jeho písomný sľub ako náhradu väzby.

V ďalšom uviedol:

«Žiadosť o prepustenie z väzby o ktorej Okresný súd Bratislava I rozhodoval uznesením sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 8. 2011 som si podal ešte dňa 29. 4. 2011. To znamená, že o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu bolo na prvom stupni rozhodnuté až po 4 mesiacoch a 2 dňoch od jej podania, pričom len doručovanie predmetného uznesenia Okresného súdu Bratislava I právnenému zástupcovi obžalovaného trvalo OS Bratislava I 27 dní, počas ktorých obhajca obžalovaného nemohol ani len zdôvodňovať podanú sťažnosť proti napádanému uzneseniu a doručovanie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, ktorým ako odvolací orgán rozhodol o mojej sťažnosti proti uzneseniu prvostupňového súdu trvalo ďalších 29 dní (môjmu obhajcovi bolo uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 zo dňa 26. 9. 2011 doručené až 25. 10. 2011. Čiže celý proces rozhodovania o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu trval od jej podania dňa 29. 4. 2011 do doručenia uznesenia odvolacieho súdu trval takmer 6 mesiacov (bez 4 dní 6 mesiacov) – žiadosť o prepustenie podaná – 29. 4. 2011, rozhodnutie prvostupňového súdu – 31. 8. 2011 (doručenie rozhodnutia prvostupňového súdu – 27. 9. 2011), rozhodnutie odvolacieho súdu 26. 9. 2011 (doručenie uznesenia odvolacieho súdu 25. 10. 2011).

Okresný súd Bratislava I v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 8. 2010 okrem iného uvádza aj nasledovné...: „Po zvážení všetkých skutočností súd dospel k nasledujúcim záverom:

Čo sa týka lehoty na rozhodnutie o žiadosti obžalovaného, táto bola podaná dňa 29. 4. 2011, pričom sudca dňa 2. 5. 2011 bolo oznámené obhajcovi aj obžalovanému, že o žiadosti sa bude rozhodovať na hlavnom pojednávaní dňa 25. 5. 2011. Toto hlavné pojednávanie sa nahrávalo z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu. Po ukončení práceneschopnosti bol vytyčený termín verejného zasadnutia na 1. 8. 2011, na toto sa však nedostavil ani jeden z dvoch obhajcov obžalovaného. Z tohto dôvodu bol termín vytyčený na 31. 8. 2011, na ktorom bolo rozhodnuté o žiadosti. Je pravdou, že od podania žiadosti do rozhodnutia uplynula doba 4 mesiace a 2 dni avšak nie zavinením súdu,

ale z objektívneho dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu a tiež pre neprítomnosť obhajcov. “...

Z vyššie citovaných ustanovení Trestného poriadku (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku a § 2 ods. 6 Trestného poriadku, pozn.) vyplýva povinnosť príslušných orgánov vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene a rozhodovať o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu bez meškania. Tieto povinnosti boli zo strany Okresného súdu Bratislava I jednoznačne porušené a k tomuto porušeniu jednoznačne došlo na základe zavinenia Okresného súdu Bratislava I. Čo sa týka dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu, tak táto skutočnosť nemôže byť dôvodom na porušovanie práv obžalovaného, ktorý je navyše vo väzbe. Teda dlhodobá práceneschopnosť sudcu nie je dôvodom na to, aby sa o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby rozhodovalo len na prvom stupni viac ako 4 mesiace. Bolo vecou Okresného súdu Bratislava I, predovšetkým predsedu súdu, aby bol v danej veci ustanovený iný zákonný sudca, ktorý by o predmetnej žiadosti obžalovaného konal a rozhodol...

Poukazujem na to, že keď súd sa v odôvodnení napádaného uznesenia odvoláva na to, že o žiadosti o prepustenie z väzby nebolo rozhodnuté dňa 1. 8. 2011, a to z dôvodu neprítomnosti obhajcov obžalovaného. Toto tvrdenie súdu tiež nie je pravdivé, dôvodom, prečo sa o žiadosti obžalovaného nekonalo dňa 1. 8. 2011, je tá skutočnosť, že OS Bratislava I nevyrozumel obhajcov obžalovaného riadne a včas o predmetnom termíne. Navyše uvedený termín nepredstavuje už sám osebe vybavenie žiadosti obžalovaného bez meškania, keďže bol vytýčený na deň, ktorý nasledoval viac ako 3 mesiace potom ako bola podaná predmetná žiadosť.

Predvolanie na verejné zasadnutie sp. zn. 1 T/18/2011 na termín 1. 8. 2011 o 10:00 hod. bolo obhajcovi JUDr. Š. doručené až dňa 3. 8. 2011 a druhému obhajcovi bol doručený tiež až po 1. 8. 2011, pričom k odoslaniu predmetného predvolania podľa podacej pečiatky pošty došlo dňa 27. 7. 2011. Z uvedeného vyplýva, že už v čase, keď Okresný súd Bratislava I zasielal predmetné predvolanie musel si byť vedomý, že v danom prípade nie je zachovaná lehota na prípravu na verejné zasadnutie, ktorá je v zmysle ust. § 292 ods. 4 Tr. por. pre obhajcu aspoň 5 pracovných dní, pričom v danom prípade už v čase zaslania predvolania (27. 7. 2011) zostávali do vytýčeného termínu verejného zasadnutia len 2 pracovné dni, teda súd ani len nemohol uvažovať nad tým, že táto lehota bude zachovaná,

keďže táto lehota sa počíta od doručenia predvolania a nie od jeho zaslania a už v čase zaslania nebola zachovaná. Preto mám podozrenie, že v danom prípade sa súd snažil len nejakým spôsobom ospravedlniť svoju nečinnosť, ku ktorej jednoznačne v danom prípade došlo, a to spôsobom, ktorý je v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, Ústavy SR ako aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Teda k skutočnosti, že o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby nebolo rozhodnuté dňa 1. 8. 2011, došlo nie pre neprítomnosť obhajcov, ale z dôvodu, že Okresný súd Bratislava I ich o tomto termíne riadne a včas neupovedomil, čo je jednoznačne znovu dôvod zavinený Okresným súdom Bratislava I...»

Sťažovateľ je toho názoru, že «z... odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 zo dňa 26. 9. 2011 je zrejmá snaha Krajského súdu v Bratislave ospravedlniť prietahy v súdnom konaní pri rozhodovaní o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ku ktorým jednoznačne došlo (konštatuje to aj Krajský súd v Bratislave), a to jednoznačne z dôvodov na strane Okresného súdu Bratislava I. Jednak dlhodobá práceneschopnosť sudcu nemôže byť dôvodom na porušovanie práv obžalovaného. Je teda vecou súdu, predovšetkým predsedu súdu, aby v prípade dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu zjednal nápravu tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práv obžalovaných, predovšetkým tých, ktorí sú stíhaní väzobne ako ja. Práceneschopnosť zákonného sudcu nemôže byť dôvodom na to, aby súd o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu nerozhodovali viac ako 3 mesiace (počítané k vytýčenému termínu na 1. 8. 2011). Na druhej strane odvolací súd poukazuje aj na práceneschopnosť obhajcov, ku ktorej však neviem ako dospieť, keďže ani jeden z mojich obhajcov sa neospravedlnil z termínu plánovaného na 25. 5. 2011 ani na 1. 8. 2011 z dôvodu práceneschopnosti, ako ani z iného dôvodu. Termín 25. 5. 2011 bol zrušený súdom z dôvodu práceneschopnosti sudcu a termín 1. 8. 2011 sa nekonal tiež z dôvodov na strane Okresného súdu Bratislava I, keďže súd obhajcov riadne a včas o danom termíne nevyrozumel. Predvolania na verejné zasadnutie plánované na deň 1. 8. 2011 boli obhajcom doručené až po plánovanom konaní tohto verejného zasadnutia. Ako som vyššie uviedol predvolanie na daný úkon je datované na deň 27. 7. 2011, t. j. len 2 pracovné dni predtým ako sa malo konať, kedy súdu muselo byť zrejmé, že predvolania budú pred daným termínom len ťažko obhajcom doručené a aj

ak by k tomu došlo nemôže byť v žiadnom prípade zachovaná lehota na prípravu v zmysle § 292 ods. 4 Tr. por. z uvedeného je zrejmé, že doručovanie predmetných predvolaní obhajcom zo strany súdu, bolo len snahou Okresného súdu Bratislava I ospravedlniť svoju niekoľko mesiacov trvajúcu nečinnosť, a to spôsobom ktorý je jednoznačne v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku čo je ústavne neakceptovateľné...

Vyššie uvedeným postupom a uvedenými rozhodnutiami Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava I pri rozhodovaní o mojej väzbe, resp. žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu porušili: čl. 1 ods. 1 Ústavy SR..., čl. 1 ods. 2 Ústavy SR..., čl. 2 ods. 2 Ústavy SR (obdobne čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd; ďalej len „Listina“)..., čl. 2 ods. 3 Ústavy SR (obdobne čl. 2 ods. 3 Listiny)..., čl. 17 ods. 1 Ústavy SR (obdobne čl. 8 ods. 1 Listiny)..., čl. 17 ods. 2 Ústavy SR (obdobne čl. 8 ods. 2 Listiny)..., čl. 17 ods. 5 Ústavy SR (obdobne čl. 8 ods. 5 Listiny)..., čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (obdobne čl. 38 ods. 2 Listiny)..., čl. 50 ods. 2 Ústavy SR (obdobne čl. 40 ods. 2 Listiny)...

V mojej trestnej veci Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 1 Tos 84/2011 zo dňa 26. 9. 2011 rozhodol o mojej sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 8. 2010 tak, že sťažnosť zamietol bez toho, aby pri rozhodovaní prihliadal na závažné pochybenia v postupe a rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I, ktorými pochybeniami Krajský súd v Bratislave porušil moje základné práva a slobody garantované Ústavou SR a Ľudské práva a základné slobody garantované medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a to tým že neodstránil pochybenia, ku ktorým došlo v konaní na Okresnom súde Bratislava I.

Ako som už vyššie uviedol a zdôvodnil postupom súdov došlo v rozhodovaní o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu k zbytočným prietahom v konaní, keď len samotné rozhodovanie o mojej žiadosti na jednom stupni trvalo viac ako 4 mesiace, a to z dôvodov na strane súdu a na základe zavinenia súdu, súdy porušili moje právo na osobnú slobodu, keď o mojej väzbe rozhodovali nezákonným spôsobom (prietahy v konaní, nerešpektovanie práva na obhajobu, nerešpektovanie práva na prípravu na verejné zasadnutie...), porušili moje právo na obhajobu, keď mi odopreli možnosť zdôvodniť moju sťažnosť pred rozhodnutím nadriadeného súdu, a teda sa v danom prípade nemôže jednať o konanie, ktoré spĺňa atribúty spravodlivého súdneho procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako ani

atribúty v zmysle čl. 14 ods. 1 Paktu; súdy jednoznačne postupovali v rozpore s ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy SR...».

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 zo dňa 26. 9. 2011 ako aj postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 8. 2011 boli porušené čl. 17. ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 2 ods. 3 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 2, čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1, čl. 9 ods. 3, čl. 9 ods. 4, čl. 14 ods. 1, čl. 14 ods. 2, čl. 14 ods. 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

2. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd zrušuje právoplatné uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tos 84/2011 zo dňa 26. 9. 2011, ako uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 8. 2011 a vracia vec Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. priznáva sťažovateľovi M. N., nar. ... primerane finančné zadosťučinenie v sume 10. 000,- Eur.

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 667,08 Eur..., ktoré sú povinní zaplatiť porušovatelia práva spoločne a nerozdielne do 3 dní od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a súčasne aby sa vyjadrili k prijatej sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa, predsedníčka okresného súdu a predsedníčka krajského súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia účastníkov, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 20. februára 2012, v ktorom najmä uviedla:

„... Zákonnosťou väzobného stíhania obžalovaného M. N., ako aj dĺžkou konania o jeho žiadosti sa zaoberal aj Krajský súd v Bratislave tak, ako to vyplýva z rozhodnutia zo dňa 26. 9. 2011, sp. zn. 1 Tos 84/2011, s ktorým sa stotožňujem. Krajský súd potvrdil zákonnosť uznesenia Okresného súdu Bratislava I, zároveň však poukázal, že konanie o väzbe nespĺňalo požiadavku urýchleného rozhodovania o väzbe, pričom však toto pochybenie nebolo takej povahy, že by odôvodňovalo prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu, resp. nezákonnosť väzobného stíhania sťažovateľa, pričom poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 147/2011.

Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola podaná dňa 29. 4. 2011 a právoplatne bolo o nej rozhodnuté až dňa 26. 9. 2011 vyššie uvedeným rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave. Takmer 5-mesačná doba nie je v súlade s požiadavkou na urýchlené konanie vo väzobných veciach ako v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku, tak v súvislosti s ostatnou rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu. Je pravdou, že v danej veci došlo k prekážkam objektívneho charakteru, ktoré však nesmú mať vplyv na základné práva a slobody obžalovaného...

V prípade, že Ústavný súd rozhodne nálezom, že došlo k porušeniu práv sťažovateľa zrušením rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave nie je reálne možné dosiahnuť nápravy vo vzťahu k rýchlosti rozhodovania o jeho žiadosti zo dňa 29. 4. 2011, o väzbe bolo právoplatne rozhodnuté, pričom okrem iného bola konštatovaná jej zákonnosť. Navyše predmetné uznesenia nebránia sťažovateľovi opätovne žiadať o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle § 79 ods. 3 Tr. poriadku.

Vyčíslené primerané zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur pokladám za neprimerané. Dĺžkou konania sa v tejto veci zaoberal aj Krajský súd, ktorý rozhodol, že nedošlo k takému zásahu do práv obžalovaného, ktoré spôsobili nezákonnosť väzobného stíhania sťažovateľa

a teda nedošlo k nezákonnému pozbaveniu jeho slobody. Zároveň je treba uviesť, že žiadaná suma 10.000 Eur, ako to vyplýva zo sťažnosti, je požadovaná za porušenie všetkých práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, preto navrhujem primerané zadostučinenie nepriznať, alebo v prípade, že Ústavný súd svojou úvahou dôjde k inému názoru, túto sumu krátiť primerane v súvislosti s výrokom v bode 1/.“

Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. februára 2012 uviedla:

«... Do väzby bol sťažovateľ vzatý ešte v prípravnom konaní uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 07. 09. 2009 sp. zn. 0Tp 529/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tpo 79/2009 zo dňa 15. 10. 2009 z dôvodov ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť dňom zadržania, t. j. 03. 09. 2009 o 00.30 hod, a vykonávať sa bude v Ústave na výkon väzby Bratislava.

Po podaní obžaloby prvostupňový súd dňa 23. 03. 2010 predbežne prerokoval obžalobu na verejnom zasadnutí, na ktorom súčasne súd rozhodol tak, že obžalovaného M. N. ponecháva vo väzbe s tým, že naďalej u neho trvajú dôvody väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., čím tak došlo k potvrdeniu tzv. súdnej väzby obžalovaného.

O ostatnej žiadosti sťažovateľa o väzbe bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 08. 03. 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 03. 2011, ktorými bola žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá.

Dňa 29. 04. 2011 podal sťažovateľ, ako obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň ponúkol súdu písomný sľub v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., ako i náhradu väzby prijatím peňažnej záruky. Na verejnom zasadnutí dňa 31. 08. 2011, bola žiadosť v časti ponúknutej peňažnej záruky vzatá späť. Domáhal sa prepustenia obžalovaného z väzby aj z dôvodu jej nezákonnosti, pričom poukázal na nálezy ÚS SR, čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR, čl. 5 ods. 4 Dohovoru v súvislosti s vybavovaním žiadosti o prepustenie z väzby. Prokurátor navrhol žiadosť zamietnuť a písomný sľub neprijatť. Následne, uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 1 T 18/2010 zo dňa 31. 08. 2011 bolo rozhodnuté tak, že podľa ustanovenia § 79

ods. 3 Tr. por., sa žiadosť obvineného M. N. o prepustenie z väzby na slobodu zamietala s tým, že u obžalovaného naďalej trvajú dôvody väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.. Podľa ustanovenia § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., súd neprijal písomný sľub daný obvineným, ako náhradu väzby.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že čo sa týka lehoty na rozhodnutie o žiadosti obžalovaného, táto bola podaná dňa 29. 04. 2011, pričom sudca dňa 02. 05. 2011 oznámil obhajcovi aj obžalovanému, že o žiadosti sa bude rozhodovať na hlavnom pojednávaní dňa 25. 05. 2011. Toto hlavné pojednávanie sa nekonalo z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu. Po ukončení práceneschopnosti bol vytýčený termín verejného zasadnutia na deň 01. 08. 2011; na toto pojednávanie sa však nedostavil ani jeden z dvoch obhajcov obžalovaného. Z tohto dôvodu bol termín vytýčený na 31. 08. 2011, na ktorom bolo rozhodnuté o predmetnej žiadosti. Prvostupňový súd poukázal na to, že od podania žiadosti do rozhodnutia uplynula doba 4 mesiace a 2 dni, avšak nie zavinením súdu, ale z objektívneho dôvodu, práceneschopnosti zákonného sudcu a tiež aj pre neprítomnosť obhajcov.

Spis bol 21. 09. 2011 predložený Krajskému súdu v Bratislave, ako súdu sťažnostnému, pričom dňa 23. 09. 2011 bolo vo veci nariadené neverejné zasadnutie na rozhodnutie o podanej sťažnosti, napriek tomu, že prvostupňové uznesenie nebolo doručené obhajcom sťažovateľa, nakoľko sťažnostný súd považoval podmienky na rozhodovanie o podanej sťažnosti za splnené, pretože sťažnosť bola podaná ihneď po vyhlásení uznesenia aj odôvodnená. Krajský súd v Bratislave tak konal, tak ako vo väzobných veciach prikazuje Trestný poriadok konať prednostne a urýchlene.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú okolnosť, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nebolo rozhodnuté 01. 08. 2011 z dôvodu neprítomnosti obhajcov obžalovaného s tým, že toto tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko dňa 01. 08. 2011 sa nekonalo pre neprítomnosť obhajcov a namietal, že obhajcovia obžalovaného neboli riadne a včas o predmetnom termíne vyrozumení, tento termín bol vytýčený až po viac ako troch mesiacoch od podanej žiadosti sťažovateľa, potrebné je uviesť, že na základe žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, doručenej prvostupňovému súdu 29. 04. 2011, prvostupňovým súdom bolo oznámené jednak sťažovateľovi aj obhajcom, že o tejto žiadosti bude rozhodovať na hlavnom pojednávaní 25. 05. 2011. Z obsahu spisu

d'alej bolo preukázané, že zákonný predseda senátu bol v tom čase v trvajúcej dlhodobej práceneschopnosti a ďalší termín verejného zasadnutia bol stanovený 22. 07. 2011 prvostupňovým súdom na 01. 08. 2011. Z obsahu spisu bolo zrejmé, že o tomto termíne bol sťažovateľ vyrozumený 27. 07. 2011 a v rovnaký deň aj jeden z jeho obhajcov JUDr. S. C., pričom druhý obhajca obžalovaného JUDr. L. Š. mal vykázané doručenie až 03. 08. 2011. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že druhý obhajca bol vyrozumený až 03. 08. 2011 s poukazom na ustanovenie § 292 ods. 4 Tr. por., a že teda zostávali len dva pracovné dni pred nariadeným pojednávaním, zákon pripúšťa, aby senát (pokiaľ nerozhoduje na hlavnom pojednávaní) o väzbe rozhodol, ak nemá splnené podmienky na vykonanie verejného zasadnutia, aj na neverejnom zasadnutí, za účasti obvineného, prokurátora a obhajcu podľa ustanovenia § 302 ods. 2 Tr. por., aby boli splnené kritériá ustanovenia § 72 ods. 2., kedy zákonné lehoty na prípravu nie sú určené a obaja obhajcovia sťažovateľa, ak by sa dostavili, súd mohol rozhodovať na neverejnom zasadnutí s umožnením prítomnosti prokurátora, obvineného a obhajcov. Jeden z obhajcov sťažovateľa JUDr. S. C. mal vykázané doručenie zo dňa 27. 07. 2011 a podľa zápisnice zo 01. 08. 2011 druhý z obhajcov JUDr. Š. bol o termíne vyrozumený faxom.

Prvostupňový súd však nerozhodoval o žiadosti sťažovateľa, nakoľko ani jeden z obhajcov sa na súd dňa 01. 08. 2011 nedostavil. Vzápätí bol nariadený ďalší termín na 31. 08. 2011, o ktorom boli upovedomení obaja obhajcovia sťažovateľa a prvostupňový súd vykonal verejné zasadnutie, na ktorom rozhodoval o predmetnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a súčasne vzhľadom aj na späťvzatie ponuky peňažnej záruky obhajcom sťažovateľa, súd rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti a neprijatí jeho písomného sľubu.

Ihneď po vyhlásení tohto uznesenia, ktoré bolo aj odôvodnené spolu s poučením o opravnom prostriedku sa obžalovaný po dohode s obhajcami vyjadril, že podáva sťažnosť, pričom uviedol, že boli porušené práva obžalovaného podľa Ústavy a Dohovoru tak, ako je konštatované v predložených nálezoč ÚS SR.

Sťažnosť bola predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu sťažnostnému 21. 09. 2011, pričom dňa 23. 09. 2011 bolo vo veci nariadené neverejné zasadnutie na rozhodnutie o podanej sťažnosti, napriek tomu, že prvostupňové uznesenie nebolo doručené obhajcom sťažovateľa, nakoľko sťažnostný súd považoval splnené podmienky

na rozhodovanie o podanej sťažnosti, pretože táto bola podaná ihneď po vyhlásení uznesenia. Krajský súd v Bratislave tak konal prednostne a urýchlene v zmysle zásady trestného konania podľa ustanovenia § 2 ods. 6 Tr. por., veta druhá.

Senát tunajšieho súdu sa nesnažil ospravedlniť prieťahy v súdnom konaní a pokiaľ sťažovateľ namietal v rozhodnutí krajského súdu tvrdenie, že z dátumov vykonania procesných úkonov odvolací súd konštatuje, že je pravdou, že v predmetnej trestnej veci došlo k určitým prieťahom pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti obžalovaného, tieto boli však jednak zapríčinené práceneschopnosťou sudcu a v ďalšom konaní aj práceneschopnosťou obhajcov, z ktorého dôvodu došlo aj k predĺžovaniu rozhodnutia o väzbe obžalovaného, z odôvodnenia tohto uznesenia je zreteľne uvedené, že..., v ďalšom konaní aj práceneschopnosťou obhajcov..., čo vyplýva z ospravedlnení prvého obhajcu, JUDr. S. C. zo dňa 19. 09. 2011, doloženým potvrdením o dočasnej práceneschopnosti, ako aj druhého obhajcu JUDr. L. Š. zo dňa 20. 09. 2011, doloženým výmenným poukazom ošetrojúceho lekára, keďže na dĺžku celkového konania o žiadosti obžalovaného sa prihliada aj na konanie pred druhostupňovým súdom, senát krajského súdu prihliadal aj na túto okolnosť...

Predsedníčka senátu „I Tos“ nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, že Krajský súd v Bratislave rozhodol pre neznalosť spisu a považuje ju sťažovateľom za subjektívne a účelové tvrdenie v záujme pozitívneho výsledku jeho sťažnosti.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že o jeho väzbe sa nerozhodovalo urýchlene a bez zbytočných priet'ahov, pretože o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal 29. apríla 2011, bolo právoplatne rozhodnuté až 25. októbra 2011.

Podľa zistenia ústavného súdu o žiadosti o prepustenie z väzby a ponúknuť peňažnej záruky, ktorú sťažovateľ podal 29. apríla 2011, okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 1 T 18/2010 z 31. augusta 2011 na verejnom zasadnutí. Žiadosť v časti ponúknuť peňažnej záruky na tomto pojednávaní zoberal späť.

Sťažovateľ ihneď po vyhlásení rozhodnutia podal proti nemu sťažnosť.

Spisový materiál so sťažnosťou sťažovateľa bol krajskému súdu doručený 21. septembra 2011.

Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 1 Tos 84/2011 z 26. septembra 2011.

Okresnému súdu bol spis doručený 3. októbra 2011, právnomu zástupcovi sťažovateľa bolo toto rozhodnutie doručené 25. októbra 2011.

Celý proces rozhodovania o sťažovateľovej sťažnosti trval teda skoro 6 mesiacov.

(Z toho na okresný súd pripadajú viac ako 4 mesiace).

Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

Pri posudzovaní neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o zákonnosti väzby sa vychádza aj z pravidla, že keď sa na rozhodovaní o návrhoch osoby pozbavenej osobnej slobody na preskúmanie zákonnosti tohto pozbavenia zúčastnilo viac stupňov súdov, berie sa do úvahy celková dĺžka konania, to znamená od podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia o ňom (napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier v. Francúzsko, 26. jún 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. november 1993, § 28).

V súlade s uvedenou judikatúrou ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd aj krajský súd namietaným postupom tým, že nekonal urýchlene, ústavne neakceptovateľným spôsobom zasiahol do základných práv sťažovateľa vyplývajúcich mu z čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 10 000 €, ktoré žiadal priznať z dôvodu, že „*príslušné súdy rozhodovali o väzbe spôsobom porušujúcim zákon...*“.

S prihliadnutím na dĺžku obdobia, počas ktorého nebolo rozhodnuté o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, a na skutočnosť, že samotné deklarovanie závažného porušenia základného práva sťažovateľa nebolo dostačujúce, ústavný súd považoval za primerané sťažovateľovej požiadavke na priznanie finančného zadost'učinenia vyhovieť v rozsahu sumy 1 500 €. V okolnostiach prípadu síce dĺžku rozhodovania o jeho žiadosti okresným súdom je potrebné považovať za ústavne neakceptovateľnú, avšak zásah do označených práv obvineného podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru nebol aj s ohľadom na okolnosti na strane sťažovateľa až natol'ko intenzívny, aby odôvodňoval priznanie celej žiadanej sumy finančného zadost'učinenia.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ si uplatnil trovy právneho zastúpenia spolu v sume 667,08 € za dva úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti urobené v roku 2011) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 123,50 € a náhrada paušálnych výdavkov za jeden úkon právnej služby sumu 7,41 € a k tomu 20 % DPH, pretože právny zástupca sťažovateľa je jej platcom. Úhrada bola preto priznaná spolu v celkovej sume 314,18 €.

Vzhľadom na väčšiu časť doby rozhodovania o žiadosti sťažovateľa ústavný súd úhradou trov konania zaviazal okresný súd. Okresný súd je teda podľa bodu 3 výroku tohto rozhodnutia zaviazaný zaplatiť sumu 314,18 € na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. marca 2012